

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Secunda pars.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

ginale toti mundo cōmune. p quo principaliter tollendo ch̄ristus mortuus ē. scit dicit psal. holocaustū a p peccato nō postulasti tūc dixit. ecce rei ut faciā voluntatē tuā moriendo videlicet quatenus ipsum tollat peccatum. Et nota h̄m aug. qz agnus qui de nīra natura peccatum non assumpsit ipse ē qui tollit mundi peccatum. ne quisq; sanctus ecclesie mister gloriet se tollere peccata homini. Et ne rursus ademnans aliquis opus peccatoris misteri dicat. quo hic baptisans tollit peccatum alterius cū sit plenū peccato. Cōm̄ istas disputationes dicit io. Ecce qui tollit peccatum mundi. isa. 43. Ego sū qui deleo iniquitates tuas ppter me. et peccatorum tuorum non recordabor. Nota h̄m theo. qz nō dicit ecce qui tollet sed qui tollit quasi hoc semp̄ faciat. non em̄ solū cū passus est tollit peccatum mundi. sed ex illo tpe vscq; ad p̄ns. hebre. 7. Saluare potest ch̄ristus in p̄petuum accedens p semetipsum ad deū. semp̄ vivens ad interpellandum p nobis. Sed vt dicit gratiū plene tollet peccatum mundi cū p incorruptionis gloria nīra corpora pmutabunt. he. 10. ch̄ristus semel oblatus est ad multorum ex haurienda peccata. secundū aut̄ sine peccato apparet ibi. H̄ Nota qz tribū viciō dicit in missa agnus dei ibi. Qm̄ ex uno originali peccato tria pœdūt mundi peccata de quib; i. Jo. z. oe qd̄ est in mundo acupia carnis ē et acupia oculorum et superbia vite. et hec peccata tollit ipse agnus a peccatis. i. Jo. z. ipse est ppicato p peccatis nīris. nō p nīris tñm remialib; sed etiā p toti us mundi criminalib; Ite bis dicit miserere nob̄ ppter duas miseras culpe videlicet et pene tollendas ex sui misericordia. Tercio aut̄ loco dicimus dona nob̄ pacem. quā ipse in testamēto nob̄ reliquit. io. 14. pacem reliquo vob̄ peccatoris. pacem meā sup̄mū munēris do vobis.

Secunda pars. H

Ecundo cū dicit. hic ē de quo dixi ibi. cōmendat ioh. ch̄risti auctoritatē phibens testimonium eius. altitudim plenitudim. et magnitudim. altitudinem quidē auctoritatis eius predicat affirmans in p̄nti testimonium. qd̄ an̄ de ch̄risto absente dixerat. hic es. psonaliter in p̄nti. de quo dixi. p̄ius quidē missa ad se ab hieralis sacerdotib; et levit. qn̄ negavit se ē ch̄ristū. dixit aut̄ se vocē clamantē in deserto. de christo aut̄ p̄eūnūciantur. ipse ē qui post me venturus est ibi. Et idē testimonium nūc p̄ntē ch̄risto demonstrat. hic ē de quo dixi. post me venit vir. theo. dicit vir ppter etatē p̄fectionez qz trigesimo anno veit ad baptismū. vt dicit lu. 3. vel qz sp̄ualis sponsus ē ecclie sic de illo dicit io. io. 3. Qui h̄t sponsa sponsus ē. vel quia sponsus est anime. z. corinthe. 11. Delspondi vos vni viro ibi.

Post iohannez autem venuit christus in carnem et in notitiā fidelium:
 Qui an me factus est: aug. id est mihi prelatus. est enim dei filius su
 per omnes auctoritatis io. apo. 14. vidi et ecce agnus stabat supra
 monte sion qui est sanctior omnibus id est super io. qui est sanctior omni
 hoie sancto et supra omnem celsitudinem angelice speculationis ele
 uatus est agnus qui tollit peccatum mundi. psal. Quis in nubibus
 equabit dominum. similiter enim deo in filio dei. Numius autem celsitudinis
 ratione adducat quod prior me erat. greg. Quasi dicat ex tempore.
 qui ex misericordia post me est natus. io mihi prelatus est. quod erat an misericordia
 eternaliter genitus a patre. unde christus natus est cum die incipit
 crescere. Jo vero cum decrescit ut ex hoc ipso demonstraret. quia
 io. oportebat minui. christum autem crescere et exaltari. Item Secundum
 io. ipse attestat plenitudinem auctoritatis christi. et tria dicit.
 Primo enim ait se non habuisse christi notitiam cum illud testimonium
 misum de ipso prohibuit: et ego nesciebam eum: Sciebat qui deus in pro
 ximo aliquem futurum esse de quo dixerat: post me venit vir auctoritatis.
 quis autem ille esset hoc ignorabat. Et nota quod dicit io. se non cognovisse eum cui prius testimonium prohibuerat. hoc ideo bene criso.
 ne propter amicitudinem et cognationem videtur testimoniū prohibuisse.
 Sed dubium est quod ad notitiam io. non puererat christi miracula
 de pastorebus. de magis. de simeone et anna. sed aduertendum quod
 talia facta sunt io. puer ex ante. unde notitia non habuit. vel
 si ea cognovit et ex his nouerat christum natum. tamen personaliter quod es
 set christus ignorabat. Ita dicit io. se ad hoc venisse ut christus
 personaliter manifestaret: sed ut manifestaret in israhel: qui latebat
 propterea ego veni in aqua baptizans. Tertio. Hinc manifestum est quoniam
 illa signa que dicuntur in libro de infantis. saluatoris mendacia sunt. ne
 quaquam enim io. ea ignorasset et reliqua multitudo. unde patet quod non
 indigebat dominus baptismum. sed ad hoc solum baptismum suscepit. ut
 cognosceret. Sed querit criso. nonne etiam sic baptismum poterat
 christus cognoscere. ita etiam predicante io. Et respondet quod filius hoc
 factum est in baptismate ad quem accurrebat multitudo. Et nota bene
 aug. quod cum baptismus io. ordinaret ad christi manifestationem sta
 tum cognito domino cessavit baptismus ille. Item Ita dicit io. quoniam
 christus cognovit in baptismate: et testimoniū prohibuit io. d. Quia
 vidi spiritum descendente quasi columbam de celo. et manente super
 eum: mat. mar. et lu. huius rei faciūt mentionem. Nam baptisatus
 dominus ascendit de aqua et cum oraret ecce aperi sunt celum et vidit spiritum
 deum descendente sicut columbam et veniente super se. et ecce vox
 de celo. d. Hic est filius meus dilectus es. In hac visione primo
 notandum quod christus baptisatus eravit non per se. sed per baptisatorum

Sermo

dis ut spūmātū suscipere. Ite celū apertū est ut declararet
celi ianuā baptismi virtute aperiri. nec tñ putandū est celos ēē
fractos. sed vt dicit mīgr in historiis. mestimablis splendor fa-
ctus ē t̄rea ch̄ristū acli celis omnibz reserat. splendor celī empir
rei terris infundere. Ite illa columba nō fuit spūmātū. sed si
gnū eius. facta aut̄ tunc fuit cū p̄ius non ēēt opere angelico. a-
perata visione statim desit ēēt vt̄z aut̄ fuerit vera columba qui-
daz dubitant ppter id q̄ dicit lu. qz corporali spē sic columba de-
scendit spūmātū. sed aug. dicit q̄ sic ch̄ristus v̄z corpus ha-
buit. ita illa fuit vera columba. Ite ista columba mota est ab al-
to descendens sup ch̄ristū. sed spiritu sicut us nō mouet localit̄.
cū sit vbiqz. dicit tñ descendisse q̄ signū eius sc̄z columba des-
cit. Ite columba cū sit h̄m aīal volatile significabat in cristo ple-
nitudinē donoz spūmātū. io. 3. Non em ad mensurā dat deus
spūm. sed pater diligens filiū oīa dedit in manū suā. ista 11. Re-
quietet sup eū spūs dñi. spūs sapientia et intellectus ēēt. Ite colum-
ba significabat plenitudinē spūmātū in ch̄risto. non quā tunc
primo accepit. sed quā a deceptione habuit. L Ite dicit sp̄i-
ritu sicut us venit. sed in solo mediatore manet. cuius di-
uinitate nō recedit. Sed obicit qz io. 14. dicit ch̄ristus de spir-
itu sicut us apostolis. Vos cognoscet eū. qz apud nos manebit
et in vobis erit. Et r̄ndet greg. 2. moral. Scindū inquit que-
dam dona dei esse sine quibz non puenit ad vitā. vt sunt man-
suetudo. humilitas. castitas. fides. caritas. et huicmodi. Que-
daz vero sunt dona spūmātū p̄ que non n̄ra sed alioz fit salus
vt donū p̄fletie linguazz ḡra tūrationū et silia. Quantū ad pri-
ma dona manet spūmātū et in tunc eledis. sed quantum
ad alia nō manet. Subtrahunt em̄ vtilit̄ aliquān̄ vt virtutes hu-
milius deserent. In ch̄risto aut̄ mansit spūmātū quantū ad
vtrāqz genus donoz. hoc fidē nūn̄ habuit nec spem. Ite nota
q̄ vox ista significauit patrē loquentē. nec tñ eam formauit ip-
se imēdiatē. sed ab angelis facta ē. sic cum verba ex persona aliu-
ius retam̄us. qui tñ non loquit̄. Qz Secundo recomendat io.
magritudinē autoritatē ch̄risti. vel magis singularitatē. qz ip-
se solus baptisat id est lauat mentē. Et duo ponit. Primo dicit
se ignorasse aliquān̄ istā autoritatē excellentie ch̄ristū sibi retinuisse
et ego ne sciebā euz. dicit criso. iohannē ignorasse ch̄ristū ante
q̄ ad baptismū venire. Sed obicit qz iohan. dixit ch̄risto veni-
enti ad baptismū. ego a te debeo baptisari. et forte vt videat or-
genī. tunc etiam dixit de ch̄risto turbis. ecce agnus dei ēēt. Et

xxi

dicendū q̄ iohannes ad presentiā ch̄ristū cognovit eū p̄sonalit̄
esse quē non cognoscet absentē. Si em̄ adhuc in vtero m̄fis
ex̄ns cognovit eū p̄ntē vīrgine & salutatē elizabeth multo am-
plius credendū est q̄ p̄ntē sibi t̄pē bapt̄smi repletus sp̄ū p̄phet̄
eo cognouerit. Sed q̄ nō dicit io. se cognouisse ex vīsione colū-
be ch̄ristū esse p̄sonalit̄ sed q̄ ipse bapt̄saret in sp̄ūlāndō. iō be.
aug. dicit q̄ io. etiā ante vīsionē colūbe cognouerat ch̄ristū ēē
filiū dei. et q̄ bapt̄saret in sp̄ū et igne p̄nic. Sed quid nescie-
bat io. nesciebat certe potestatē bapt̄smi sibi dñm retentuz. ne
dīcerent paulus et petrus. bapt̄smus meus sic euangeliū meū
hanc quidē potestatē sibi dñs retinuit q̄ nesciebat p̄nus io. sed
solū mīsteriū bapt̄smi nouit tūstuz in bonos et malos. qđ sa-
cramentū tam sanctū est vt nec homicida mīstrante polluāt. Et
dicit aug. q̄ dñs p̄tācē illā bapt̄smi potuit abeui suo seruo da-
re vt tantā vīni h̄eret bapt̄smus id ē datus a seruo quantū ha-
ber datus a dño. sed noluit ne sp̄es ponere in seruo & ne mul-
tiplicarent bapt̄smata. iō vñus dñs. vna fides. vnu bapt̄smā
pter quā vītā manet vna ecclēsia. canti. 6. Vna ē columba
mea Iē dicit io. vñ cognovit ch̄ristū sibi hanc p̄tācē retinuisse.
p̄ illā sc̄z vīsionē vīsiblē sp̄ūlāndi factaz sup̄ eū. vñ dicit. Ego
quidē nō agnoscebā eū tālē sibi p̄tācē retentuz: sed q̄ misit me
solitārī vītā agentē: bapt̄sari in aq̄ misit eū deus. Jo. 1. Fuit
hō missus a deo. ille mihi dixit: multos cerē bapt̄sab sed: sup̄
quē videris sp̄itu descendētē: in sp̄ē columbe: et manentē sup̄
eū: manlit quidē columba p̄ horā sup̄ caput ch̄risti. Sed t̄p̄alis
mansio signi p̄petuū mansiōne designabat rei: hic ē qui bapt̄-
sat: id ē lauat: in sp̄ūlāndō: sp̄ūs em̄ sanctus lauat̄ ē mentis
quo ille solus emundat cor. a quo idē sp̄ūlāndus p̄edit. vnde
potestatē bapt̄smi sibi retinuit. p̄tācē vero bapt̄sandi cōicauit
ahis.

Tercia pars.

N

Ergo ponit̄ testimoniū io. de ch̄risti nativitate eterna
et ego vīdi: debet em̄ testimoniū esse de vīsīs & credi-
bilib⁹. Sed aduertendū q̄z io. aliud vīdit et alīd cre-
dīdit. vīdit em̄ columbā & credīdit eā esse signū spi-
ritussandi. vīdit ch̄ristū in carne et credīdit deū esse. sibiq̄z bapt̄-
smi retinuisse virtutē. audiuit vōcē de celis et credīdit ēē patris
signū. q̄z hic dīgitō demonstrat̄ ē filius dei. nō adoptiūe ut
nos. sed naturaliter. ro. 1. Pr̄estinatus est filius dei in virtute.
id ē in eadē natura cū patre. Et nota q̄z quē pr̄mis agnū ēē dīx-
enat nūc filius dei dīxit q̄z oportebat illū esse filius dei vēz qui
bapt̄sas. p̄tās em̄ id est auctoritas bapt̄smi. qua sibi soli quis